

John Weerdenburg

Veel financiële dienstverleners kijken met een scheve blik naar de mkb-accountant. Hij of zij is immers de vertrouwenspersoon voor de ondernemer, vanwege zijn uitgebreide (financiële) informatie over onderneming én ondernemer. Een uitstekend vertrekpunt voor uitgebreide advisering. Toch gaat het soms mis, aldus John Weerdenburg.

DISCUSSIE | Column | 07 februari 2020

Struikel niet over het periodiek verrekenbeding

Zo struikelde een accountant recent over een niet uitgevoerd periodiek verrekenbeding van zijn cliënt. Even niet aan gedacht om dat mee te nemen in zijn advisering. Dat bezorgde hem meer napijn dan een verstuikte enkel; de zaak kwam terecht bij de Accountantskamer.

De situatie was als volgt: de cliënt van een accountant was gehuwd op huwelijkse voorwaarden, met daarin een periodiek verrekenbeding. De accountant wist dit, maar had het risico van niet-naleving daarvan onderschat.

Vanuit deze toch wat perceptie moest de accountant verantwoording komen afleggen in Zwolle. Zijn cliënt had genoeg munitie verzameld en verweet hem het volgende:

- geen tijdige uitwerking van de huwelijkse voorwaarden, waardoor de accountant zijn zorgplicht heeft verzaakt;
- bespreking van de gevolgen van het niet-naleven van de huwelijkse voorwaarden is nagelaten;
- er is een uitwerking opgesteld met fouten;
- de administratie van de accountant is niet op orde, omdat er een getekend exemplaar ontbreekt;
- geen respons van de accountant op de vraag van de klager over de klachtenregeling van het accountantskantoor.

Oordeel Accountantskamer

De Accountantskamer oordeelde als volgt: "De accountant had bij de jaarlijkse bespreking niet alleen moeten ingaan op de jaarcijfers en aangiften, maar ook op de uitwerking van de huwelijkse voorwaarden. Daarbij heeft hij nagelaten de echtelieden te informeren over de gevolgen van het niet-naleven van de huwelijkse voorwaarden. Hierdoor heeft de accountant *niet voldaan aan zijn zorgplicht*, die erop neerkomt dat de accountant zijn cliënt niet blootstelt aan vermijdbare en voorzienbare risico's, goed moet adviseren en de cliënt moet wijzen op potentiële risico's." De accountant wordt - als gevolg van deze tekortkomingen - aansprakelijk gesteld voor de geleden schade, omdat hij niet jaarlijks een verrekening heeft opgesteld.

Filler stuff voor het dossier?

Veel accountants vragen cliënten of ze huwelijkse voorwaarden hebben laten opmaken. Als dat antwoord bevestigend luidt, vragen ze een kopie daarvan op, bestemd voor het cliëntdossier. Maar wat is de voornaamste reden waarom zij deze voorwaarden opvragen? Is dat primair omdat het noodzakelijke, complementaire 'filler stuff' is voor het permanent dossier? Bestemd om voor lange tijd keurig te worden opgeborgen, omdat het relatief statische informatie is?

Iets zegt mij dat de cliënt de kopie van de huwelijkse voorwaarden vaak met een andere intentie, met andere verwachtingen, overhandigt aan zijn accountant. Die cliënt verwacht namelijk in veel gevallen dat de accountant: a) de gevolgen van de huwelijkse voorwaarden zal beoordelen; én b) dat hij de gevolgen hiervan terugkoppelt. Een assertieve, alerte cliënt zal de accountant hierover bevragen als die informatie niet spontaan naar hem toe komt. Maar niet iedere cliënt is zo, of doet dat. Misschien heeft dat ook wel wat te maken met het aloude 'geen bericht, goed bericht'.

Vermijden of lijden?

De kopie van de huwelijkse voorwaarden van de cliënt komt terecht in het dossier. Vervolgens wordt daar (vrijwel) niets mee gedaan. Op de vraag waarom dat zo gaat, hoor ik accountants zeggen: "Ik denk dat het echtpaar niet wil verrekenen." Of: "Als ze willen verrekenen, moeten ze mij hiertoe maar een opdracht verstrekken." Ook andere factoren kunnen een rol spelen. Soms ben je onvoldoende thuis in de materie, waardoor je je er oncomfortabel bij voelt. Dan wordt het ook nooit een favoriet gespreksonderwerp. Of je bent bang dat je - als je wel het gesprek over het periodiek verrekenbeding aangaat - de ijzige vraag van je cliënt krijgt waarom je er nu pas mee komt. Hoe meer tijd daartussen zit, hoe ongemakkelijker en gênanter dat wordt. Ook omdat 'reparatie' van niet uitgevoerde periodieke verrekenbedingen al grote gevolgen kan hebben.

Reparatiewerkzaamheden

Blijkt dat er niet jaarlijks is verrekend, dan moet verrekening alsnog plaatsvinden. De verrekening ziet in beginsel op het alsdan aanwezige vermogen en mogelijk op de waarde van de onderneming. Dit betekent dat er opstellingen van de reeds lang ontvangen inkomsten en gedane uitgaven moeten worden gemaakt, voor elke voorbije jaarlijkse verrekening. Daarna moet er een vaststellingsovereenkomst worden opgemaakt, die beide echtgenoten moeten ondertekenen. Hierin wordt de hoogte van de verrekenvordering en -schuld tot dan toe vastgelegd, inclusief de nadere afspraken over de uitbetaling dan wel het schuldig blijven. Kortom, een hoop sores, waar de cliënt en zijn of haar partner niet vrolijk van worden. En u als accountant evenmin.

Zorgplicht uitgebreid

De uitspraak van de Accountantskamer in deze zaak heeft vergaande gevolgen voor de zorgplicht van accountants. Ontzorg uw cliënten die een periodiek verrekenbeding hebben. Wacht vooral niet af tot ze zich bij u melden, maar neem zelf het initiatief. En bent u op dit moment nog onvoldoende thuis in dit onderwerp? Accepteer dat niet, maar trek uw kennis naar een hoger niveau en/of schakel een expert in. Praat met specialisten over dit onderwerp of volg een goede PE-cursus over huwelijkse voorwaarden en (periodieke of finale) verrekenbedingen. Dat maakt de struikelkans een stuk kleiner.

John Weerdenburg AA is mede-oprichter van adviesorganisatie Auxilium Adviesgroep BV te Leusden.

GERELATEERD

MKB | 29 juli 2021

De Digitale Accountant: kansen en uitdagingen met informatietechnologie

Digitalisering en automatisering zijn twee, vaak hand in hand gaande, ontwikkelingen met een ongekende maatschappelijke impact. Zo ook voor de beroepspraktijk van... →

MKB | 24 maart 2020

Mkb-accountants in coronatijd: omvallende klanten, werken op afstand en zorgen over betaling

Accountantskantoren staan ondernemers met man en macht bij in de coronacrisis, vanuit aangepaste werkplekken en met geïmproviseerde werkprocessen. Ze moeten tegelijk... →

OPINIE | 21 augustus 2019

'Jip en Janneke' gaan op wereldreis

Het verhaal gaat dat toen de Belgische minister verantwoordelijk voor het accountantsdossier werd geconfronteerd met de controlestandaarden van de IAASB, hij aangaf... →

MKB | 16 juli 2019

Transformatie mkb-accountant: van rapporteur tot ziener

Met behulp van digitalisering voorspelt de mkb-accountant steeds vaker de toekomst voor klanten. Administratie, aangiften, samenstel en fiscaal werk vormen daarbij... →

NIEUWS | 03 mei 2019

NEMACC-symposium: Een kleine entiteit controleren zonder dikke boeken

Pack PE-KE is een nieuw softwaresysteem voor de controle van jaarrekeningen van kleinere ondernemingen. NEMACC introduceerde het tijdens een symposium en droeg het... →
